

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens meddelelse om en integreret ramme for fiskeripartnerskabsaftaler med tredjelande«

(KOM(2002) 637 endelig)

(2003/C 208/09)

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 23. december 2002 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til EØSU's Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede Gabriel Sarró Iparraguirre til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 1. april 2003.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 399. plenarforsamling af 14. og 15. maj 2003, mødet den 14. maj, følgende udtalelse med 110 stemmer for, ingen imod og 10 hverken for eller imod.

1. Indledning

1.1. Fællesskabet begyndte at indgå fiskeriaftaler med tredjelande i 1976, efter at medlemsstaterne i en rådsresolution af 3. november 1976 indvilligede i at overdrage deres kompetence på dette område til EF.

1.2. Kommissionen mener, at der i samråd med den offentlige og private sektor bør foretages ændringer i politikken for indgåelse af fiskeriaftaler⁽¹⁾ for at styrke EU's tilsagn om at bidrage til den bæredygtige udvikling af fiskeriet på verdensplan.

1.3. På Verdenstopmødet om Bæredygtig Udvikling — (World Summit on Sustainable Development, WSSD) i Johannesburg, tilsluttede Fællesskabet sig målet om et globalt bæredygtigt fiskeri, herunder målsætningen at »bevare eller genskabe bestandene på niveauer, som kan producere det maksimalt vedvarende udbytte med det formål at opfylde disse målsætninger for udryddelsestruede bestande omgående og hvor det er muligt ikke senere end 2015«.

1.4. Kommissionen vil nå dette mål gennem:

1.4.1. Multilaterale foranstaltninger med kyststater vedrørende højsøfiskeri, fælles bestande og stærkt vandrende arter for at beskytte fiskeriets legitime mål. Foranstaltningerne skal baseres på internationalt og regionalt samarbejde om en bæredygtig udnyttelse af ressourcer i overensstemmelse med velunderbyggede ekspertudtalelser om bedre kontrol- og håndhævelsesordninger.

1.4.2. Kontinuitetsaftaler især med nabokyststater, hvorved EU traditionelt har haft fælles fiskeriinteresser og ligevægtige forbindelser.

1.4.3. Fiskeripartnerskabsaftaler med kyststater, hvorved de bilaterale forbindelser har været kendetegnet ved økonomiske, sociale og institutionelle forskelle.

1.5. Denne meddelelse fokuserer på de fiskeriaftaler indgået med tredjelande, der indebærer, at EU skal betale et finansielt bidrag, i overensstemmelse med Rådets konklusioner af 30. oktober 1997.

1.6. Eftersom fiskeriaftaler hovedsagelig indgås med udviklingslande, især AVS-lande, er det således nødvendigt:

1.6.1. for det første at undersøge de politiske mål for EU's forpligtelser med hensyn til at fremme den politiske dialog i fiskerispørgsmål

1.6.2. for det andet at identificere og fastlægge, hvilke foranstaltninger der bør gennemføres for at nå de politiske mål, som EU og dets partnere opstiller i fællesskab.

2. Generelle bemærkninger

I meddelelsen tager Kommissionen først og fremmest følgende spørgsmål op:

— Tekniske og politiske rammer for EU's fjernfiskerflåde.

— Den Europæiske Unions målsætning og forpligtelser.

— EU's forpligtelser og baggrunden for, at fiskeriaftaler er nødvendige.

— Gennemførelsen af fiskeripartnerskabsaftaler.

⁽¹⁾ KOM(2002) 181 endelig af 28.5.2002.

2.1. Tekniske og politiske rammer for EU's fjernfiskerflåde

2.1.1. Kommissionen anfører, at fiskeriaftalerne har gjort det muligt at etablere stabile forbindelser med 15 udviklingskyststater og dermed banet vejen for omfattende og ofte livsvigtige økonomiske aktiviteter, ikke kun ved at fiskeressourcer udnyttes, men også ved, at der udvikles andre tilknyttede aktiviteter.

2.1.2. Meddelelsen erkender, at fjernfiskerflåden har vanskelige kår, da fiskeressourcerne globalt set er knappe, og visse fiskebestande er nedfiskede, især af flåder med bekvemmelighedsflag, som driver ulovligt, ukontrolleret og ureguleret fiskeri, og hvis omkostninger derfor er lavere. Derved forvrider de i stigende grad konkurrencen og anvender metoder, som giver mindre sikkerhed for, at der kan opretholdes et bæredygtigt globalt fiskeri.

2.1.3. Kommissionen påpeger, at EU ligeledes har forpligtet sig til:

- at forhøje bidraget til en miljømæssigt, økonomisk og socialt bæredygtig udvikling
- at forbedre god forvaltningspraksis på det globale politiske og finansielle plan
- at bidrage til at bekæmpe fattigdom og til gradvis at integrere AVS-landene i verdensøkonomien.

2.1.4. EØSU erkender, at fiskeripartnerskabsaftalerne er til gensidig gavn og også fremover kan være det, er foruroliget over ressourcernes tilstand globalt set og opfordrer Kommissionen til at udvikle en bæredygtig fiskeripolitik i overensstemmelse med Rådets konklusioner af 30. oktober 1997 og de forpligtelser, EU har indgået på Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling.

2.2. Den Europæiske Unions målsætning og forpligtelser

2.2.1. EU har ved mange lejligheder givet tilsagn om at bidrage til et bæredygtigt fiskeri inden og uden for fællesskabsfarvande.

2.2.2. Meddelelsen redegør for Kommissionens specifikke fiskeripolitiske mål, som de forskellige EU-politikker bidrager til:

- Det er den fælles fiskeripolitikens mål at fastholde en europæisk tilstedeværelse i fjernfiskeriet og beskytte den europæiske fiskerisektors interesser.

- Det er den europæiske udviklingspolitikens mål at fremme udviklingslandenes kapacitet til at udnytte deres marine ressourcer og dermed øge den lokale merværdi.

2.2.3. For at nå disse mål på kort og lang sigt bør de forskellige EU-politikker i overensstemmelse med det traktatfæstede princip om sammenhæng og komplementaritet koordineres med de enkelte medlemsstaters udviklingspolitik, for at fiskeripartnerskabsaftalerne med kyststater uden for EU kan udmøntes i praksis.

2.2.4. Meddelelsen slår fast, at hvis EU undlader at tage politiske initiativer, vil EU-fjernfiskerflåden på mellemlang sigt ikke blive ophugget, men derimod omflage til bekvemmelighedsflag. For at EU kan bevare sin ledende rolle på internationalt plan til fremme af principperne om ansvarligt fiskeri og bæredygtig udvikling, er det nødvendigt at bevare denne flåde som instrument for gennemførelsen af disse principper.

2.2.5. Udvalget mener, at de mål, som Kommissionen foreslår, om samordning af alle europæiske politikker er helt centralt og hurtigst muligt bør realiseres.

2.2.6. EØSU støtter bevarelsen af EU's fjernfiskerflåde, således at man samtidig med, at det dermed lykkes at anvende en bæredygtig fiskeripolitik på tredjelandenes ressourcer kan leve op til EU's forpligtelser om en miljømæssigt, økonomisk og socialt bæredygtig udvikling samt bidrage til en god forvaltning af ressourcerne og udryddelse af fattigdom.

2.3. EU's forpligtelser og baggrunden for, at fiskeriaftaler er nødvendige

2.3.1. Meddelelsen kommer ind på ovennævnte forpligtelser og forfægtet det synspunkt, at EU som offentlig aktør i forhandlingerne om og forvaltningen af fiskeripartnerskabsaftaler må fortsætte sine aktiviteter på dette område for at fremme gennemførelsen af adfærdskodeksen for ansvarligt fiskeri (FAO, 1995) og aftalen om fremme af fiskerifartøjers overholdelse af internationale bevarelses- og forvaltningsforanstaltninger på det åbne hav (FAO, 1993).

2.3.2. Dette standpunkt indgår i Rådets resolution af 8. november 2001, hvori det erkendtes, at fiskeriaftaler kan være med til at bekæmpe fattigdom, når de udformes og gennemføres under overholdelse af bæredygtighedsprincipperne.

2.3.3. Kommissionen siger ganske klart, at EU's forpligtelser mht. bæredygtig udvikling, god forvaltning og udryddelse af fattigdom kan videreføres inden for den bindende ramme, der udgøres af EU's fiskeripartnerskabsaftaler med tredjelande, som normalt er udviklingslande og følgelig AVS-lande.

2.3.4. EØSU er helt enig heri, men minder Kommissionen om, at Rådet i sine konklusioner af 30. oktober 1997, som meddelelsen flere gange henviser til, også erkender, at fiskeriaftalerne grundlæggende er af kommerciel karakter, og understreger, at de også bør omfatte foranstaltninger til udvikling af tredjelandets fiskerisektor.

2.3.5. Meddelelsen præciserer ud fra disse betragtninger, at alle de nævnte forpligtelser kræver en bindende ramme mellem EU og nabokyststaterne, og at den bør fastsættes på grundlag af fiskeripartnerskabsaftalerne gennem anvendelse af principet om sammenhæng mellem de forskellige EU-politikker.

2.3.6. Udvalget er helt enig i og overbevist om, at fiskeripartnerskabsaftalens bindende ramme skal sikre sammenhæng i EU's eksterne aktiviteter ved at indbygge målene om udvikling af et bæredygtigt fiskeri, herunder målene om forvaltning af ressourcer, kontrol og forvaltning af flåder.

2.3.7. EØSU mener, som meddelelsen også påpeger, at det bør respekteres, at det er hver enkelt kyststat, der har ansvaret for fiskeripolitikken. Denne politik bør baseres på sund videnskabelig og teknisk rådgivning, forhindre overudnyttelse af ressourcerne og tage hensyn til vurderingerne af fiskeriets forventede miljøvirkninger, så der kan træffes de fornødne afhjælpningsforanstaltninger. Derfor bør det sikres, at der afsættes de nødvendige offentlige midler til gennemførelse af principperne om god forvaltning, herunder en ansvarlig forvaltning af fiskeriet.

2.3.8. Udvalget mener, at de kontrol-, opfølgings- og overvågningsforanstaltninger, der er nødvendige for at føre fiskeripartnerskabsaftalerne ud i livet, ligeledes kræver afsættelse af offentlige midler i betragtning af kyststaternes vanskeligheder med at gennemføre sådanne foranstaltninger.

2.3.9. Meddelelsen overvejer muligheden for at oprette joint ventures med fiskeripartnerskabsaftalerne som retsgrund-

lag, idet de kan tilvejebringe de finansielle instrumenter til overførsel af teknologi, kapital og knowhow til partnerkyststaterne.

2.3.10. EØSU mener, at joint ventures er et velegnet instrument for fiskerisamarbejde med kyststater, og at man derfor under den nye ordning for fiskeripartnerskabsaftaler bør fremme etableringen af sådanne joint ventures ved at gøre dem attraktive for investorer i EU.

2.4. Gennemførelsen af fiskeripartnerskabsaftaler

2.4.1. Kommissionen erklærer, at den fælles fiskeripolitikks overordnede mål er at sikre en økonomisk, socialt og miljømæssigt bæredygtig forvaltning af fiskeressourcerne, også uden for EU-farvande og navnlig som led i fiskeripartnerskabsaftaler, der indgås med tredjelande.

2.4.2. Meddelelsen understreger også, at for at sikre, at der er sammenhæng mellem den fælles fiskeripolitikks eksterne og interne dimensioner og tillige sammenhæng mellem den fælles fiskeripolitik og EU-samarbejdet om udviklingspolitikken, må instrumenterne og procedurerne i de enkelte politikker medvirke til at opfylde de overordnede mål for bæredygtigt fiskeri i partnerkyststaternes farvande.

2.4.3. Udvalget mener, at ovennævnte to punkter udgør to af de tre bærende søjler i fiskeripartnerskabsaftalerne. Den tredje søjle bør, som Rådet fastslår, være aftalernes kommercielle karakter.

2.4.4. EØSU opfordrer Kommissionen til at udvikle fiskeriaftalerne i retning af fiskeripartnerskabsaftaler, som styrker partnerkyststaternes mulighed for at deltage i en strategi for udvikling af et bæredygtigt fiskeri gennem effektiv støtte til ansvarlig forvaltning af deres fiskeressourcer, således at de kan få rovfiskeri samt ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri under kontrol.

2.4.5. Meddelelsen foreslår, at EU's finansielle bidrag forhøjes, for at omlægge fiskeripartnerskabsaftalernes sigte. Dette bidrag kan efter Kommissionens mening ikke betragtes som støtte til EU's fiskere, men derimod som en hensigtsmæssig støtte til udvikling og forvaltning af politikken for bæredygtigt fiskeri i de tredjelande, hvor EU's fjernfiskerflåde opererer, og den private sektor skal i stigende grad dække det finansielle bidrag.

2.4.6. Dette finansielle bidrag, som i meddelelsen betegnes som en investering i et mere ansvarligt og fornuftigt fiskeri, skal dække udgifter dels til administration, videnskabelig vurdering af fiskebestande, fiskeriforvaltning, kontrol og overvågning af fiskeriet samt opfølgning og evaluering af en bæredygtig fiskeripolitik, dels til betaling for fiskerimuligheder for europæiske fartøjer.

2.4.7. Med hensyn til den nye måde, hvorpå det finansielle bidrag skal beregnes og sammensættes på i fiskeripartnerskabsaftalerne, foreslår meddelelsen derfor, at fiskerimulighedernes relative vægt bliver sekundær, idet det primære bliver parternes gensidige interesse i at skabe et ansvarligt og bæredygtigt fiskeri.

2.4.8. EØSU støtter denne indfaldsvinkel til det finansielle bidrag, og understreger, at der ved beregningen heraf — som Kommissionen ifølge meddelelsen vil tage stilling til sag for sag — bør tages hensyn til fiskeriaftalernes kommercielle karakter ved fastsættelsen af fællesskabsinteressernes relative vægt i udnyttelsen af overskudsressourcerne, hvilket Rådet også påpeger.

2.4.9. EØSU finder, at det er nogle fornuftige retningslinjer, meddelelsen fastsætter for den politiske dialog mellem EU og den berørte kyststat, der skal gå forud for indgåelsen af fiskeripartnerskabsaftaler for at få fastlagt betingelserne for en politik for bæredygtig udvikling af fiskeriet i det pågældende lands farvande.

2.4.10. EØSU mener, at Kommissionen i betragtning af den private sektors stigende andel af det finansielle bidrag bør sørge for at inddrage den i gennemførelsen af fiskeripartnerskabsaftalerne.

3. Konklusion

3.1. Med henvisning til Rådets konklusioner af oktober 1997, som fastsætter de retningslinjer, Kommissionen skal følge i forbindelse med EU's fiskeriaftaler med tredjelande, giver EØSU i nærværende udtalelse sin tilslutning til Kommissionens meddelelse om en integreret ramme for fiskeripartnerskabsaftaler med tredjelande i overensstemmelse med Rådets principper fra oktober 1997:

- den grundlæggende kommercielle karakter af fiskeriaftalerne, som skal omfatte foranstaltninger til udvikling af tredjelandets fiskerisektor;
- fremme af en bæredygtig fiskeripolitik i tråd med EU's forpligtelser;
 - forhøjelse af bidraget til en miljømæssigt, økonomisk og socialt bæredygtig udvikling;
 - forbedring af god forvaltningspraksis på det globale politiske og finansielle plan;
 - medvirken til udryddelse af fattigdom i overensstemmelse med målene om bæredygtig udvikling og til integration af AVS-landene i verdensøkonomien;
- sammenhæng i den nødvendige koordinering og komplementaritet mellem foranstaltningerne under de forskellige EU-politikker, især mellem den fælles fiskeripolitik og den europæiske udviklingspolitik.

3.2. EØSU mener, at de kontinuitetsaftaler, der omtales i denne meddelelse, bør overvejes nærmere.

Bruxelles, den 14. maj 2003.

Roger BRIESCH

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg